

Κοινωνική και πολιτική πόλωση

Παρ' όλες τις αναπόφευκτες στρεβλώσεις με τις οποίες αντανακλώνται στην κάλπη οι κοινωνικοί συσχετισμοί και τα φαινόμενα, οι εκλογές του Μαΐου αποτυπώνουν καθαρά τη διαρκώς οξυνόμενη κοινωνική πόλωση μεταξύ κεφαλαίου και εργασίας. Ταυτόχρονα εμπεδώνεται μια πολιτική γεωγραφία με δύο διογκωμένα άκρα κοντά στο 40%, την αριστερά και τη δεξιά, και ένα ασθενικό και ασταθές κέντρο.

Η κοινωνική πόλωση δεν μεταγράφεται ευθέως στην πολιτική. Η αριστερά, βέβαια, καταγράφει καθαρά τα μεγαλύτερα της ποσοστά στους μισθωτούς, τους μικρο-επαγγελματίες και τους άνεργους, ενώ το κυβερνητικό μπλοκ, και ιδίως η ΝΔ, έχουν την πρωτοκαθεδρία στην αστική τάξη, τους εργοδότες, αλλά και ένα σημαντικό τμήμα των μεσαίων και ανώτερων αγροτικών στρωμάτων. Οι εργατικές και λαϊκές συνοικίες που ανήκαν παραδοσιακά στο ΠΑΣΟΚ έχουν περάσει στο ΣΥΡΙΖΑ. Τα μεσαία στρώματα έρχονται σε ρήξη με το κυβερνητικό μπλοκ, κι έτσι ο ΣΥΡΙΖΑ περνά οριακά πρώτος και σε αυτά. Οι νέες ηλικίες καθώς και οι μακροχρόνια άνεργοι, ψηφίζουν αριστερά, ενώ οι μεγαλύτερες ηλικίες, στις οποίες επιβιώνουν ακόμα ορισμένοι υλικοί δεσμοί με το παλιότερο πολιτικό σύστημα και προηγούμενες διαμεσολαβήσεις με την εξουσία, δεξιότερα. Από την άλλη πλευρά, όμως, εμφανίζεται μια πολιτική πόλωση ακόμα και στο εσωτερικό των εργατικών και λαϊκών περιοχών: τα υψηλότερα ποσοστά της αριστεράς συμβαδίζουν σε μεγάλο βαθμό με τα υψηλότερα σκορ της Χρυσής Αυγής και, σε μικρότερο βαθμό, των ΑΝΕΛ. Η Χρυσή Αυγή καταγράφει τα μικρότερα ποσοστά της στους μισθωτούς και τους οργανωμένους εργασιακούς χώρους και τα μεγαλύτερα στους εργοδότες και τους επιχειρηματίες. Ωστόσο η Χρυσή Αυγή συσπειρώνει επίσης νέους άνεργους και εξατομικευμένα λαϊκά στρώματα, δείχνοντας ότι καταφέρνει να εκτρέψει τον θυμό και την απογοήτευση ενός τμήματος των λαϊκών στρωμάτων στην αντιδραστική κατεύθυνση του μίσους για τον μετανάστη, τον αριστερό και γενικά για τον διαφορετικό ή πιο αδύναμο από ταξική σκοπιά.

Κυρίαρχο στοιχείο του σημερινού πολιτικού τοπίου είναι η συνεχιζόμενη κρίση του αστικού πολιτικού συστήματος, και ιδίως η αποσύνθεση του κυβερνητικού μπλοκ. Μέσα σε δύο χρόνια η κυβέρνηση (συνυπολογιζόμενη της ΔΗΜΑΡ) έχει χάσει πάνω

από 15 μονάδες. Η κρίση αυτή συμπυκνώνεται ιδιαίτερα στο ΠΑΣΟΚ, που πανηγυρίζει κωμικά γιατί κατάφερε ως ΕΛΙΑ να χάσει μόνο το 1/3 της δύναμής του.

Το ΠΑΣΟΚ κατέρρευσε από το 40 στο 8% μέσα σε 5 χρόνια επειδή ακριβώς κατέρρευσε ο συγκεκριμένος κοινωνικός συμβιβασμός (πάντα υπό την κυριαρχία των ταξικών συμφερόντων του κεφαλαίου) στον οποίο στηριζόταν η εξουσία του για δεκαετίες. Η εργατική τάξη το εγκατέλειψε μαζικά, βλέποντας πλέον ότι το ΠΑΣΟΚ δεν είναι διατεθειμένο να κάνει ούτε την παραμικρή παραχώρηση προς τους εργαζομένους σε σχέση με τη ΝΔ. Η μεγαλύτερη μάζα των ψηφοφόρων και των πρώην μελών του ΠΑΣΟΚ, έστω με ασταθή τρόπο και με ασαφείς επιδιώξεις, κινείται προς τα αριστερά, αν και ένα διαλυμένο κοινωνικά και πολιτικά τμήμα του στρέφεται επίσης προς την άκρα δεξιά.

Η Νέα Δημοκρατία, αντιθέτως, τροφοδοτεί κατά κύριο λόγο τη Χρυσή Αυγή, αν και επίσης υπάρχουν τμήματα ψηφοφόρων της που κινούνται, με περισσότερους δισταγμούς και πιο αργούς ρυθμούς, προς τα αριστερά. Η Νέα Δημοκρατία είναι σταθερά η πρώτη επιλογή της ελληνικής αστικής τάξης, καθώς και των Ευρωπαίων συμμάχων της. Έχει μια σαφέστερη ταξική λειτουργικότητα από το ΠΑΣΟΚ και είναι βέβαιο ότι θα παραμείνει το βασικό αστικό πολιτικό κέντρο το επόμενο διάστημα. Για αυτό το λόγο, παρά τη σημαντικότερη πτώση των 7 μονάδων, η ΝΔ δεν καταρρέει. Ωστόσο, οι μεσοπρόθεσμες προοπτικές της είναι δυσοίωτες, επομένως η αστική τάξη είναι υποχρεωμένη να αναζητήσει εναλλακτικά οχήματα.

Τα υβριδικά μορφώματα που αδυνατούν να ενταχθούν με σαφήνεια στους πολιτικούς πόλους εξατμίζονται. Ο πέλεκυς έπεσε αυτή τη φορά πάνω στον καιροσκοπισμό της ΔΗΜΑΡ, που φαίνεται ότι μεταφράζει το μήνυμα ως σαφές σήμα για δεξιά στροφή και οριστική ενσωμάτωση της πλειοψηφίας της στην κεντροαριστερά. Οι ΑΝΕΛ επιβιώνουν με μεγάλη δυσκολία, βλέποντας το τμήμα της αστικής τάξης που τους υποστήριζε να επιστρέφει στη ΝΔ και τη λαϊκή του βάση να έλκεται από τη Χρυσή Αυγή. Το Ποτάμι, παρότι κατέγραψε ένα καλό ποσοστό, δεν πέτυχε την αποστολή του, που ήταν να βγει τρίτο κόμμα. Το μέλλον του νεογέννητου φιλελεύθερου κεντροαριστερού εγχειρήματος είναι κάτι παραπάνω από αβέβαιο.

Μια ιδιαίτερη όψη της πολιτικής κρίσης, της κρίσης των αστικών κομμάτων και της κοινωνικής πόλωσης, είναι η νίκη του μειονοτικού Κόμματος Ισοτιμίας, Ειρήνης και Φιλίας στη Ροδόπη και την Ξάνθη, και η κατάκτηση αρκετών δήμων από τους υποψηφίους του. Η πρόσδεση της μειονότητας της Θράκης στα κόμματα εξουσίας, και κυρίως στο ΠΑΣΟΚ, έχει κοπεί, και το μειονοτικό ζήτημα εμφανίζεται και πάλι εκρηκτικά στον πολιτικό χάρτη. Η ιστορική και συστηματική καταπίεση που ασκεί το ελληνικό κράτος στις εθνοτικές ομάδες

των Τούρκων, των Πομάκων και των Ρομά της Θράκης δεν μπορεί πλέον να μείνει απαρατήρητη, παρά την εναγώνια προσπάθεια των ΜΜΕ και της κυβέρνησης να την αποσιωπήσουν, και παρά την αδιαφορία της κοινοβουλευτικής αριστεράς. Η αντικαπιταλιστική αριστερά δεν είναι δυνατό να υποπέσει στη συνωμοσιολογία για χρηματοδοτήσεις του ΚΙΕΦ από προξενεία, την κυβέρνηση Ερντογκάν κλπ, χάνοντας την πολιτική ουσία, που είναι η μειονοτική καταπίεση. Δεν είναι δυνατό να υπάρξει ουσιαστική πολιτική παρέμβαση στη Θράκη αν αγνοηθεί το τι ψηφίζει ο μουσουλμανικός πληθυσμός και χωρίς καθαρές θέσεις υπέρ της υπεράσπισης των δικαιωμάτων του.

Είναι σαφές, επομένως, ότι το σύστημα δεν σταθεροποιείται, παρά τις παντοειδείς κυβερνητικές και Ευρωπαϊκές διακηρύξεις περί του αντιθέτου. Το ρήγμα που άνοιξε η κρίση και οι μεγάλες ταξικές αναμετρήσεις, παρά τη σχετική στασιμότητα των εργατικών και κοινωνικών αγώνων την τελευταία διετία, κάθε άλλο παρά έχει κλείσει. Η σημερινή πολιτική κατάσταση, λοιπόν, δεν μπορεί να επιλυθεί χωρίς μεγάλες πολιτικές και κοινωνικές αναμετρήσεις, χωρίς σημαντικές αναμετρήσεις ανάμεσα στο αστικό μπλοκ εξουσίας και το οργανωμένο εργατικό και λαϊκό κίνημα. Επομένως, οι πολιτικές προκείμενες της επιθετικής στρατηγικής που είχε επιλέξει η αντικαπιταλιστική και επαναστατική αριστερά την περίοδο μετά την επιβολή των μνημονίων ισχύουν και σήμερα.

Πρώτα και κύρια παραμένει εξαιρετικά επίκαιρη η ανάγκη για την ανάπτυξη ενός κινήματος ανατροπής, ενός εργατικού και λαϊκού ξεσηκωμού που θα ανατρέψει την συγκυβέρνηση Σαμαρά-Βενιζέλου, δίνοντας έμπρακτα απάντηση στις αυταπάτες που εκτρέφει το σύνθημα «στις 25 ψηφίζουμε στις 26 φεύγουν».

Δυνάμεις και όρια της αριστεράς

Η νίκη του ΣΥΡΙΖΑ στις ευρωεκλογές, αλλά και σε αρκετούς δήμους του Λεκανοπεδίου, έχει μεγάλη συμβολική σημασία, κυρίως επειδή αποθαρρύνει την αστική τάξη και εντείνει την κρίση της πολιτικής της ηγεμονίας. Ταυτόχρονα, η ραγδαία σοσιαλδημοκρατικοποίηση του ΣΥΡΙΖΑ, οι τακτικές και σε καλό κλίμα συναντήσεις του ΣΥΡΙΖΑ με το ΣΕΒ, οι δηλώσεις της Δούρου για τα ΕΣΠΑ, η συμφωνία με το Μελισσανίδη για το γήπεδο της ΑΕΚ κλπ, παρότι δείχνουν ότι υπό προϋποθέσεις μια μερίδα της αστικής τάξης θα εμπιστευόταν το ΣΥΡΙΖΑ, δεν είναι ακόμα επαρκή εχέγγυα για το κεφάλαιο. Σε αντίθεση με το ΠΑΣΟΚ της δεκαετίας του 1980, ο ΣΥΡΙΖΑ δεν είναι σε θέση να ελέγξει πολιτικά και οργανωτικά τα συνδικάτα, πράγμα που τον κάνει λιγότερο ελκυστικό ως πιθανό εργαλείο ταξικού ελέγχου στα χέρια της αστικής τάξης. Και φυσικά, η αστική τάξη δεν έχει κανένα λόγο να τον αποδεχτεί όσο η

κινηματική πίεση παραμένει μικρή. Το κεφάλαιο, επομένως, δεν καλωσόρισε την πρωτιά του ΣΥΡΙΖΑ, και ακόμα λιγότερο τη συρρίκνωση της εκλογικής δύναμης της κυβέρνησης.

Όμως, ούτε οι άμεσες πολιτικές συνέπειες ούτε η ανατρεπτική δυναμική της επικράτησης του ΣΥΡΙΖΑ στις ευρωεκλογές θα πρέπει να υπερτιμηθούν. Κατ' αρχάς η κυβέρνηση δεν αντιμετωπίζει άμεσα πρόβλημα σταθερότητας, καθώς διαθέτει αρκετούς βουλευτές και υπό προϋποθέσεις τη δυνατότητα διεύρυνσής τους από τη δεξαμενή των ανεξάρτητων. Παρότι είναι πρωτοφανές μια κυβέρνηση να εκλέγει μόλις το 1/3 των ευρωβουλευτών, το αποτέλεσμα των εκλογών, ιδίως των περιφερειακών, δεν είναι τέτοιο ώστε να της δημιουργεί άμεσο πρόβλημα επιβίωσης. Στις 25 ψηφίσαμε, αλλά στις 26 δεν έφυγαν: το βασικό σύνθημα της καμπάνιας του ΣΥΡΙΖΑ ήταν περισσότερο ένας εκλογικός εκβιασμός για να συγκεντρωθεί όλη η αντικυβερνητική ψήφος, παρά ένα πραγματικό σχέδιο.

Η παρηγοριά που ψάχνει η ΝΔ στο γεγονός ότι ο ΣΥΡΙΖΑ την πέρασε χωρίς να ανέβει σε ψήφους και σε ποσοστό είναι κωμική. Παρόλα αυτά, είναι γεγονός ότι δεν διαμορφώθηκε μαζικό ρεύμα προς τα αριστερά, και σε κάθε περίπτωση, η μικρή άνοδος της αριστερής ψήφου, δεν κατευθύνθηκε στον ΣΥΡΙΖΑ, αλλά στο ΚΚΕ και την ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Η αποστοίχιση των μεσαίων στρωμάτων από το κυβερνητικό μπλοκ δεν πηγαίνει συντεταγμένα στην αριστερά, αλλά παρουσιάζει χαρακτηριστικά ακανόνιστου θρυμματισμού, ενισχύοντας επίσης την ακροδεξιά και επιτρέποντας στις προσπάθειες για την ανασυγκρότηση του κέντρου να επιβιώνουν. Το αποτέλεσμα των εκλογών, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να περιγραφεί ως "στροφή στα αριστερά".

Η πολιτική ευθύνη που φέρουν οι ηγεσίες του ΚΚΕ και του ΣΥΡΙΖΑ για την επιβράδυνση της κοινωνικής κίνησης προς τα αριστερά είναι τεράστιες. Το περσινό καλοκαίρι το εργατικό κίνημα είχε την ευκαιρία, μέσα από την κλιμάκωση των αγώνων, να ανατρέψει τη συγκυβέρνηση. Η απόφαση των καθηγητών για απεργία παρά την επιστράτευση το Μάιο του 2013, η εργατική έκρηξη της ΕΡΤ που υποχρέωσε την ΔΗΜΑΡ σε έξοδο από την κυβέρνηση, η δεύτερη απεργία των καθηγητών, οι κινητοποιήσεις ενάντια στην διαθεσιμότητα τον Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο και φυσικά η έκρηξη του αντιφασιστικού κινήματος μετά την δολοφονία του Παύλου Φύσσα, που έδινε την ευκαιρία να δεθεί ο αντιφασισμός με την εργατική αγανάκτηση, δημιούργησαν ένα εκρηκτικό για τον Σαμαρά και τον Βενιζέλο κοινωνικό μείγμα. Η γραμμή της εκλογικής αναμονής, που είχε και έχει η ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ, όμως, μαζί με την γραμμή άρνησης της αγωνιστικής κλιμάκωσης για να μην επωφεληθεί ο ΣΥΡΙΖΑ, που έχει η ηγεσία του ΚΚΕ, επέτρεψαν στην συνδικαλιστική γραφειοκρατία των ηγεσιών της ΓΣΕΕ και της

ΑΔΕΔΥ να αποκλιμακώσουν τους αγώνες. Οι επαναλαμβανόμενες γενικές απεργίες που είχε ανάγκη η ΕΡΤ δεν ήλθαν. Η αντιφασιστική πανελλαδική πανεργατική απεργία που χρειαζόταν το αντιφασιστικό κίνημα ούτε που τέθηκε στα συνδικάτα.

Γι' αυτό λοιπόν, η πολιτική πόλωση είναι μεν εντονότατη, αυξάνει όμως με πολύ μετριοπαθείς ρυθμούς το τελευταίο διάστημα. Αυτό δείχνει και τα όρια του ενθουσιασμού που προκαλεί στους εργαζόμενους και τους καταπιεσμένους η κυρίαρχη συνιστώσα τη αριστεράς, ο ΣΥΡΙΑ, και το σχέδιό του. Ο ΣΥΡΙΖΑ ψηφίστηκε στις ευρωεκλογές και στην περιφέρεια της Αττικής, δηλαδή στις αναμετρήσεις εκείνες που φάνταζαν πιο "κεντρικοπολιτικές", δεν συστράτευσε όμως τον κόσμο στο σχέδιο "τρεις κάλπες - μια ψήφος". Παρότι κέρδισε τη μεγαλύτερη, έχασε 11 από τις 13 περιφέρειες, και μάλιστα μόνο σε 2 ακόμα από αυτές βρέθηκε στο δεύτερο γύρο. Αντιστοίχως, ενώ στο Λεκανοπέδιο της Αττικής κέρδισε πολλούς δήμους, σε πάρα πολλές άλλες περιοχές η παρουσία του στις δημοτικές εκλογές ήταν μετριότατη. Ασφαλώς αυτό το φαινόμενο δεν είναι άσχετο με την επιβίωση υλικών σχέσεων και συναλλαγών με την τοπική εξουσία, οι οποίες μάλιστα πήραν νέα ώθηση με την ανάθεση της διαχείρισης ΕΣΠΑ στις περιφέρειες. Σε τοπικό επίπεδο το πολιτικό σύστημα παρουσιάζει μεγαλύτερες αντοχές από ό,τι κεντρικά.

Δεν αρκεί αυτό, όμως, για να εξηγηθεί η ασυμμετρία των εκλογικών αποτελεσμάτων του ΣΥΡΙΖΑ. Είναι σαφές ότι η ψήφος στο ΣΥΡΙΖΑ είναι για ένα μεγάλο κομμάτι των λαϊκών στρωμάτων που τον υποστηρίζουν ψήφος μικρότερου κακού, κάτι όχι πολύ περισσότερο από ένα εργαλείο για να πέσει η κυβέρνηση. Οι προσδοκίες για τον ίδιο το ΣΥΡΙΖΑ είναι μειωμένες και η ψήφος δεν μεταφράζεται σε ενεργό στράτευση, όπως ήταν σαφές και στην προεκλογική περίοδο. Ο ίδιος άνθρωπος που επιλέγει το ΣΥΡΙΖΑ στην κεντρική κάλπη, μπορεί στις περιφέρειες, στο δήμο, στο σωματείο του ή στο φοιτητικό του σύλλογο να υποστηρίζει και να δραστηριοποιείται με το ΚΚΕ ή την αντικαπιταλιστική αριστερά. **Αυτό σημαίνει ότι η υποστήριξη της εργατικής τάξης και των καταπιεσμένων στο ΣΥΡΙΖΑ δεν έχει κλειδώσει, η συνείδηση είναι ακόμα ρευστή και μεταβαλλόμενη και οι δυνατότητες για την αντικαπιταλιστική αριστερά είναι ακόμα πολύ μεγάλες - πράγμα που βέβαια εξαρτάται και από την πολιτική που θα ακολουθήσει.**

Το ΚΚΕ φαίνεται ευχαριστημένο με τη μερική ανάκτηση των χαμένων ψήφων του Ιουνίου 2012 (από το 4,5 ανεβαίνει στο 6%, πολύ πίσω από το σχεδόν 8,5 του Μαΐου του 2012, ωστόσο) και την κατάκτηση 4 δήμων (Πάτρα, Χαϊδάρι, Πετρούπολη, Ικαρία). Η σχετική αντοχή του ΚΚΕ, παρά την ηττοπαθή, σεκταριστική και απομονωτική πολιτική της ηγεσίας του, δείχνει ότι το κόμμα εξακολουθεί να έχει σημαντικές λαϊκές ρίζες. Αν συνυπολογιστούν, όμως, και τα πολύ μειωμένα αποτελέσματα στις περιφερειακές εκλογές, όπου η πίεση του

ΣΥΡΙΖΑ ήταν πολύ μικρότερη, η αισιοδοξία των στελεχών του ΚΚΕ δε φαίνεται καθόλου δικαιολογημένη.

Σε κάθε περίπτωση, η αριστερά έχει βρεθεί να ελέγχει δύο περιφέρειες και αρκετούς δήμους. Αυτό θα επιφέρει οπωσδήποτε μεγάλες πιέσεις για πολιτική προσαρμογή διαμέσου της διαχείρισης σε τοπικό επίπεδο. Η αντικαπιταλιστική αριστερά, διατηρώντας το δικαίωμα να υποστηρίξει οποιοδήποτε προοδευτικό μέτρο ληφθεί από αριστερές δημοτικές ή περιφερειακές αρχές και παρότι σωστά σε πολλές περιπτώσεις έδωσε πολιτική κάλυψη στην κριτική ψήφο υπέρ της ρεφορμιστικής αριστεράς στο δεύτερο γύρο, δεν θα πρέπει να πάρει την πολιτική ευθύνη της συνδιαχείρισης, ούτε να δεσμευτεί σε μια απριόρι πολιτική στήριξη οποιουδήποτε αριστερού δημάρχου. **Ιδιαίτερα η περίπτωση του Χαλανδρίου, όπου ένα τμήμα της ΑΝΤΑΡΣΥΑ βρέθηκε στο δημοτικό συμβούλιο στην πλευρά της πλειοψηφίας, χρειάζεται ειδική προσοχή από αυτή την άποψη.**

Η Χρυσή Αυγή

Η ανάδειξη της Χρυσής Αυγής σε τρίτο κόμμα, παρότι αναμενόμενη και γνωστή από τις δημοσκοπήσεις των τελευταίων χρόνων, είναι ένα φαινόμενο που χρειάζεται άμεση και ριζική αντιμετώπιση. Το ναζιστικό ρεύμα έχει πλέον βάθος στην κοινωνία, εκφράζοντας τη μικροαστική οργή και την εκδικητικότητα στρωμάτων που βλέπουν την οικονομική τους δύναμη να καταστρέφεται και τους δεσμούς τους με την εξουσία και τις παραδοσιακές πολιτικές εκπροσωπήσεις τους να κόβονται βίαια, οι συντηρητικές τους παραδόσεις και η εξατομικευμένη τους κατάσταση, όμως, δεν τους επιτρέπει να στραφούν αριστερά.

Κοινωνιολογικά η Χρυσή Αυγή εκπροσωπεί μια συμμαχία επιχειρηματιών και εργοδοτών όλων των επιπέδων με ανέργους και διαλυμένους αυτοαπασχολούμενους. Η έμφασή της είναι περισσότερο τις μεσαίες ηλικίες και σε εκείνο το κομμάτι της νεολαίας που απομακρύνεται από το σχολείο και μένει έξω από τα πανεπιστήμια, καθώς και στις πιο λαϊκές, παρά στις πλουσιότερες γειτονίες. Από αυτή την άποψη η Χρυσή Αυγή είναι ο πράκτορας του κεφαλαίου στα μικροαστικά και τα λαϊκά στρώματα.

Είναι σαφές ότι οι διώξεις που υποχρεώθηκε να εξαπολύσει η κυβέρνηση ενάντια στους ναζί, παρότι έδωσαν ισχυρό πλήγμα στο μηχανισμό της ΧΑ, δεν επαρκούν από μόνες τους για να αναχαιτίσουν το φασιστικό κίνδυνο. Η στρατηγική του “συνταγματικού ή δημοκρατικού τόξου”, δηλαδή της συστράτευσης με την κυβέρνηση, το κράτος και την αστυνομία, που εξέθρεψαν και προστάτεψαν συστηματικά τους ναζί, όχι μόνο είναι καθαρή αυταπάτη, όχι μόνο δένει την αριστερά στο άρμα της αστικής νομιμότητας και την εξουδετερώνει

πολιτικά, μετατρέποντάς την σε ουρά της δεξιάς και της σοσιαλδημοκρατίας, αλλά και ευνοεί σε τελική ανάλυση και τους ίδιους τους ναζί, επιτρέποντάς τους να εμφανίζονται ως μόνοι απέναντι σε όλο το πολιτικό σύστημα.

Η άνοδος της Χρυσής Αυγής υπογραμμίζει την επιτακτικότητα για κλιμάκωση της αντιφασιστικής δράσης. Εξάλλου, οι επιτυχίες του αντιφασιστικού κινήματος ήταν εκείνες που δεν επέτρεψαν στη φασιστική απειλή να πάρει μεγαλύτερες διαστάσεις. Η Χρυσή Αυγή υποχρεώθηκε σε μια προεκλογική εκστρατεία με στρογγυλεμένα συνθήματα και σχετικά περιορισμένες ρατσιστικές αναφορές. Δεν ήταν σε θέση να κάνει μαζικές συγκεντρώσεις, ούτε να βγάλει τάγματα εφόδου στους δρόμους. Η επιθετικότητά της, πέραν ορισμένων περιστατικών που στράφηκαν βασικά ενάντια στην ΑΝΤΑΡΣΥΑ, ήταν επίσης περιορισμένη. Επιπλέον, χωρίς το μεγάλο αντιφασιστικό κίνημα του φθινοπώρου είναι πολύ πιθανό ότι τα ποσοστά της Χρυσής Αυγής θα ήταν ακόμα υψηλότερα και ενδεχομένως οι ναζί να είχαν πετύχει τους βασικούς εκλογικούς τους στόχους, που ήταν να πάρουν διψήφιο ποσοστό στις ευρωεκλογές και να περάσουν στο δεύτερο γύρο των δημοτικών στην Αθήνα.

Ο φασισμός δεν αντιμετωπίζεται ούτε με εκκλήσεις στην κυβέρνηση και τη “δικαιοσύνη”, ούτε με κολακείες στους ψηφοφόρους της Χρυσής Αυγής, που καμία άγνοια για τη δολοφονική φύση της οργάνωσης δεν μπορούν πια να επικαλεστούν. Χρειάζεται ενιαίο μέτωπο όλων των εργατικών οργανώσεων και των οργανώσεων της αριστεράς στη δράση, μαχητικές πλατιές αντιφασιστικές συνελεύσεις σε κάθε χώρο και κάθε γειτονιά, μαζική κινητοποίηση μαζί με συστηματική πολιτική αντιφασιστική προπαγάνδα σε όλα τα επίπεδα. Η αντικαπιταλιστική αριστερά, που σε πολλές περιπτώσεις έδειξε πολύ καλά αντανακλαστικά, εξακολουθεί ωστόσο να κουβαλά αγκυλώσεις και να υποτιμά, σε ένα βαθμό, το καθήκον του αντιφασιστικού αγώνα, είναι αναγκαίο να πρωταγωνιστήσει σε ένα νέο γύρο συνελεύσεων, εξορμήσεων και διαδηλώσεων, που πρέπει να ξεκινήσει άμεσα.

Οι ευρωεκλογές στην Ευρώπη

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι ευρωεκλογές σηματοδεύτηκαν από μια ανάλογη, αν και όχι ίδιας έκτασης, πολιτική αποσάθρωση των αστικών συνασπισμών που επέβαλαν και διαχειρίζονται τη λιτότητα ως ταξική επίθεση του κεφαλαίου ενάντια στην εργασία. Και πάλι οι σοσιαλδημοκρατία είναι που υφίσταται τη μεγαλύτερη πίεση, ωστόσο και το λαϊκό κόμμα, παρότι παραμένει πρώτο, υφίσταται σοβαρότατες απώλειες.

Το πιο εντυπωσιακό και επικίνδυνο δεδομένο είναι η ενίσχυση της ακροδεξιάς, που κερδίζει τις εκλογές στη Γαλλία, τη Δανία και την Αυστρία και εκλέγει νεοναζί βουλευτές στην

Ελλάδα και τη Γερμανία.

Παράλληλα, ο δεξιός ευρωσκεπτικισμός του Φάρατζ κερδίζει στη Μεγάλη Βρετανία. Τα ρεύματα αυτά κερδίζουν δεξιές αντικυβερνητικές ψήφους, παράλληλα όμως αντανakλούν και μια όξυνση των εθνικών αντιθέσεων στο πλαίσιο της ΕΕ.

Η αριστερά δεν επωφελείται σημαντικά παρά σε λίγες χώρες. Σε ορισμένες περιπτώσεις (Ισπανία, Πορτογαλία, Ιρλανδία, Τσεχία) η ρεφορμιστική αριστερά πετυχαίνει αξιόλογα διψήφια ποσοστά. Στα αριστερά του ρεφορμισμού ξεχωρίζουν η περίπτωση του PODEMOS στην Ισπανία (όπου το τμήμα της 4ης εκλέγει έναν ευρωβουλευτή), η συμμαχία ενάντια στην ΕΕ στη Δανία, όπου συμμετέχει η Κοκκινοπράσινη Συμμαχία (και τα δύο σχήματα πήραν περίπου 8%), και η εκλογή ενός ευρωβουλευτή του Σοσιαλιστικού Κόμματος (CWI) στην Ιρλανδία. Σε γενικές γραμμές, ωστόσο, η ασάφεια αυτών των εγχειρημάτων, το πολύ κακό αποτέλεσμα του NPA και της LO στη Γαλλία και η κρίση του αγγλικού SWP αποκαλύπτουν μια εικόνα κρίσης της αντικαπιταλιστικής αριστεράς, παρά τις μεγάλες ευκαιρίες που ανοίγονται στην περίοδο. **Σε αυτό το δύσκολο περιβάλλον, η συζήτηση που ξεκίνησε μεταξύ ANΤΑΡΣΥΑ και NPA είναι σημαντική, καθώς σε αυτές τις δύο συλλογικότητες πέφτει αντικειμενικά το βάρος της ανασυγκρότησης της αντικαπιταλιστικής αριστεράς στην Ευρώπη.**

Είναι γεγονός ότι η στάση απέναντι στην ΕΕ ήταν ένα από σημαντικά πολιτικά ερωτήματα των εκλογών. Η αριστερά, ένα κομμάτι της οποίας είναι εγκλωβισμένο στη φιλοευρωπαϊκή πάλαι ποτέ ευρωκομμουνιστική στρατηγική, πολλές φορές υποτιμά το ερώτημα. **Η εξήγηση της ανόδου της ακροδεξιάς ως συνέπεια της ολιγωρίας της αριστεράς να αρθρώσει αντι-ΕΕ λόγο είναι υπερβολικά ρηχή και αγνοεί τους ταξικούς λόγους της πολιτικής της ενίσχυσης.** Τα διαφορετικά παραδείγματα, άλλωστε είναι αντιφατικά: στην Ελλάδα η Χρυσή Αυγή ενισχύθηκε χωρίς να μετέλθει αντι-ΕΕ κορώνες, ενώ αντιστρόφως η μακρά αντι-ΕΕ παράδοση της αριστεράς στη Δανία σε τίποτα δεν εμπόδισε την άνοδο της ακροδεξιάς. **Ακόμα πιο αυθαίρετο και μεροληπτικό θα ήταν το συμπέρασμα ότι αυτό που λείπει από την αντικαπιταλιστική αριστερά, στην Ελλάδα και αλλού, είναι η ρητορική της εθνικής ανεξαρτησίας, τη στιγμή που γίνεται σαφές ότι αυτό που η αριστερά δεν έχει καταφέρει (ή θελήσει) να αναδείξει είναι στην πραγματικότητα η κοινωνική, ταξική πηγή της κρίσης και της λιτότητας.**

Η ANΤΑΡΣΥΑ και τα αντικαπιταλιστικά σχήματα

Η ANΤΑΡΣΥΑ έδωσε τη μάχη των εκλογών από δύσκολη θέση. Ο πρώτος λόγος ήταν

εξωτερικός προς αυτή: η τάση των εργαζομένων να ψηφίσουν το μικρότερο κακό, το ΣΥΡΙΖΑ, προκειμένου να πέσει η κυβέρνηση, επιλογή που παρασύρει την ψήφο όχι μόνο στις εθνικές εκλογές, αλλά και σε όλες τις κάλπες. Ο δεύτερος λόγος, όμως, ήταν εσωτερικός και είχε να κάνει με το κακό κλίμα και τον πολιτικό διχασμό που επικρατούσε στις τάξεις της. Στην ουσία το ρήγμα που άνοιξε η διαδικασία της συμπόρευσης, μια συζήτηση στρατηγικού χαρακτήρα, δεν έχει κλείσει ούτε πριν, ούτε μετά τις εκλογές. **Ανεξαρτήτως όλων των άλλων παραγόντων, η ΑΝΤΑΡΣΥΑ κατέβηκε αυτοτελώς στις εκλογές με ένα σημαντικό της τμήμα και ολόκληρες οργανώσεις της να διαφωνούν με την ίδια την αυτοτελή κάθοδο, πράγμα που δεν μπορούσε να μην έχει συνέπειες.**

Σε αυτά θα πρέπει να προστεθεί το γεγονός ότι το προηγούμενο διάστημα η ΑΝΤΑΡΣΥΑ προέβαλε ανεπαρκώς και σε πολλές περιπτώσεις άστοχα το μεταβατικό αντικαπιταλιστικό πρόγραμμα που είναι αναγκαίο στις συνθήκες της κρίσης. **Η απομονωμένη ανάδειξη του ζητήματος της ΕΕ και του ευρώ, ανεξαρτήτως της πολιτικής σημασίας που έχει η αντίθεση με αυτούς τους διεθνείς καπιταλιστικούς και ιμπεριαλιστικούς μηχανισμούς, εκτός του ότι προκαλεί προγραμματική θολότητα, αποδείχτηκε ότι δεν είναι και ελκυστική.** Η απουσία άμεσων συνθημάτων, όπως η αύξηση των μισθών και η απαγόρευση των απολύσεων, από τη μια, και αιτημάτων που θέτουν το ζήτημα της εξουσίας, από την άλλη, δεν αντισταθμίζονται με ακόμα μεγαλύτερη έμφαση στην έξοδο από το ευρώ και την ΕΕ. Το σύνθημα «η εξουσία και ο πλούτος στα χέρια των εργαζομένων» μπήκε μόνο στην τελευταία αφίσσα και μετά τις επίμονες διαμαρτυρίες της ΟΚΔΕ-Σπάρτακος. Ο εργατικός έλεγχος, βασικός κόμβος σε προηγούμενες καμπάνιες, έμεινε αυτή τη φορά στη σκιά. Η αντικαπιταλιστική αριστερά δεν μπορεί να ελπίζει σε ένα μαγικό σύνθημα που θα φέρει τον κόσμο στο πλευρό της. **Αντιθέτως πρέπει με σαφήνεια και επιμονή να προωθεί όλους τους άξονες του μεταβατικού προγράμματος και του επαναστατικού σχεδίου, ιδιαίτερα σε μια περίοδο που η εργατική τάξη αναζητά συνολικές απαντήσεις.**

Παρόλα αυτά στις περιφερειακές εκλογές, καθώς και σε αρκετούς δήμους, οι δυνάμεις της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, σε συνεργασία σε κάποιες περιπτώσεις με άλλες επαναστατικές και αντικαπιταλιστικές οργανώσεις, πήραν ένα πολύ θετικό αποτέλεσμα. Το 2,4 και οι 130.000 περίπου ψήφοι στις περιφερειακές (30.000 περισσότερες από το 2010) είναι μια σαφής ένδειξη της πανελλαδικής αναγνωρισιμότητας και εμπέλειας που έχει ένα αντικαπιταλιστικό ρεύμα για πρώτη φορά στην Ελλάδα. Παρά τη γνώμη των κριτικών ή άκριτων υποστηρικτών του ΣΥΡΙΖΑ, φάνηκε ότι η εργατική τάξη δεν κρατά κακία στην ΑΝΤΑΡΣΥΑ επειδή δεν ψήφισε ΣΥΡΙΖΑ στις εκλογές του Ιούνη του 2012. Επιπλέον, παρά τη διάσπαση δυνάμεων, την απροθυμία ενός τμήματος της ΑΝΤΑΡΣΥΑ να κινητοποιηθεί και την καθυστερημένη εκκίνηση

της προεκλογικής εκστρατείας, η προεκλογική εμπειρία ήταν θετική με το κριτήριο της επαφής με εργαζόμενους, ανέργους και λαϊκά στρώματα, του πολιτικού διαλόγου μαζί τους και της διάδοσης των αντικαπιταλιστικών μαρξιστικών απόψεων. Η εικόνα που έχουν αρκετά πλατιοί τομείς αυτών των στρωμάτων για την ΑΝΤΑΡΣΥΑ, ως μια δύναμη ειλικρινά αγωνιστική και αντισυστημική, είναι θετική και το πολιτικό εγχείρημα είναι πολύ πιο γνωστό από ό,τι στο παρελθόν.

Στις δημοτικές εκλογές η εικόνα είναι πιο περίπλοκη. Είναι εν γένει σωστή η άποψη ότι τα σχήματα που έχουν πραγματική γείωση στους τοπικούς αγώνες και συνεχή κινηματική παρουσία επιβραβεύονται και στις εκλογές. Στις συγκεκριμένες συνθήκες αυτό επιβεβαιώθηκε σε κάποιες περιπτώσεις (Περιστέρι, Δάφνη), αντίθετα όμως σε άλλες περιπτώσεις σχήματα με μεγάλη ιστορία και σημαντικότετους αγώνες δέχτηκαν εκλογική πίεση, αν και κατάφεραν και πάλι να εκλέξουν εκπροσώπους στα συμβούλια (Βύρωνα, Νέα Σμύρνη, Ζωγράφου). Από την άλλη πλευρά, αρκετά πρωτοεμφανιζόμενα σχήματα πέτυχαν πολύ καλά αποτελέσματα, έχοντας κατά περίπτωση αρκετά διαφορετικά χαρακτηριστικά. Στην πραγματικότητα οι παράγοντες που έκριναν την πορεία κάθε σχήματος ήταν αρκετά πολύπλοκοι: όχι μόνο η πραγματική εμπλοκή στα κινήματα, αλλά και τα αντίπαλα ψηφοδέλτια στην περιοχή, η εσωτερική κατάσταση, η υποστήριξη από όλη την ΑΝΤΑΡΣΥΑ ή όχι, το αν ανταποκρίθηκαν σε μια υπαρκτή τοπική ανάγκη, ασχέτως των προβλημάτων στη συγκρότησή τους (πχ Νίκαια) κλπ.

Δυστυχώς η μάχη των δημοτικών, παρότι σε ορισμένες περιπτώσεις έφερε τα καλύτερα αποτελέσματα, δεν δόθηκε ενιαία. Κάθε οργάνωση έβγαζε τη δική της λίστα υποστηριζόμενων σχημάτων, σχήματα που σε ορισμένες περιπτώσεις δεν είχαν καμία απολύτως σχέση με την ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Ο τίτλος της ΑΝΤΑΡΣΥΑ χρησιμοποιήθηκε μονομερώς και καταχρηστικά. Στα Γιάννενα και στην Πάτρα δυνάμεις της ΑΝΤΑΡΣΥΑ όχι μόνο στήριξαν, αλλά και στελέχωσαν αντίπαλα ψηφοδέλτια. Η μάχη για τους επικεφαλής, εκτός του ότι είχε ως τελική συνέπεια η συντριπτική πλειοψηφία των εκλεγμένων να ανήκει σε μια συγκεκριμένη οργάνωση, κατέληξε αρκετές φορές στο φαινόμενο η μισή ΑΝΤΑΡΣΥΑ να μη στηρίζει στην πράξη το τοπικό της σχήμα. **Το πιο προβληματικό φαινόμενο από όλα, όμως, είναι ότι σε αρκετές περιπτώσεις σύντροφοι και ολόκληρες συνιστώσες της ΑΝΤΑΡΣΥΑ στελέχωσαν ψηφοδέλτια του ΣΥΡΙΖΑ ή σε συνεργασία με τον επίσημο ΣΥΡΙΖΑ (Μυτιλήνη, Χαλάνδρι).** Ακόμα κι έτσι, όμως, το αποτέλεσμα των δημοτικών εκλογών, ιδίως στο Λεκανοπέδιο της Αττικής, είναι θετικό.

Στις ευρωεκλογές, ωστόσο, η ΑΝΤΑΡΣΥΑ δεν μπόρεσε να συγκρατήσει παρά ένα μικρό ποσοστό της ψήφου των περιφερειακών, γεγονός που δεν εξηγείται απλώς από την ύπαρξη

πολύ περισσότερων ψηφοδελτίων. Το 0.72% δεν είναι ένα καλό αποτέλεσμα, παρά τη βελτίωση σε σχέση με τις προηγούμενες ευρωεκλογές και με τις βουλευτικές του Ιούνη του 2012. Είναι ένα ζητούμενο το πώς θα καταφέρει η αντικαπιταλιστική αριστερά να πείσει τους αγωνιστές που στρατεύονται μαζί της στους αγώνες να στηρίξουν την πρότασή της και στις εκλογές, όπου σε μεγάλο βαθμό επιλέγουν τη “χρήσιμη ψήφο” στο ΣΥΡΙΖΑ.

Η σταθεροποίηση της πολιτικής επιρροής της ΑΝΤΑΡΣΥΑ σε όλα τα επίπεδα είναι ένα πραγματικό πρόβλημα που δεν έχει λυθεί. Παρόλα αυτά, το αποτέλεσμα δεν είναι τέτοιο ώστε να θέτει σε αμφισβήτηση το μέλλον και τη χρησιμότητα ενός αυτοτελούς μέτωπου της αντικαπιταλιστικής αριστεράς.

Συμπόρευση και προοπτικές της αντικαπιταλιστικής αριστεράς

Ανεξαρτήτως των διαφόρων πόθων και σεναρίων που είχαν επενδυθεί πάνω του, το συγκεκριμένο σενάριο της συμπόρευσης, που μονοπώλησε σχεδόν την πολιτική συζήτηση της ΑΝΤΑΡΣΥΑ τον τελευταίο χρόνο, διαψεύδεται με τον πιο εμφατικό τρόπο. Η προεκλογική καμπάνια του σχεδίου Β' δεν αφήνει κανένα περιθώριο για προσεγγίσεις. Ο Αλαβάνος επέλεξε μια προσωποπαγή καμπάνια, με συνθήματα που υπολείπονται κατά πολύ όχι μόνο του αναγκαίου αντικαπιταλιστικού μεταβατικού προγράμματος στην περίοδο της κρίσης, αλλά και με τις διαπραγματεύσεις που έγιναν το προηγούμενο διάστημα με την ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Επιπλέον, αυτή η καμπάνια δεν είχε καμιά εκλογική τύχη. Οι ανεπιτυχείς διαπραγματεύσεις της συμπόρευσης στοίχισαν στην ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Το να πάρει, ωστόσο, η ΑΝΤΑΡΣΥΑ την πολιτική ευθύνη για το σχέδιο Β', αν οι διαπραγματεύσεις τελικά πετύχαιναν, θα είχε πολύ μεγαλύτερο κόστος. **Μια ενδεχόμενη επαναφορά της πρότασης για νέο γύρο διαπραγματεύσεων της “συμπόρευσης” θα ήταν καταστροφική και διαλυτική. Οι πολιτικές και προγραμματικές προϋποθέσεις που έθεσε η συνδιάσκεψη της ΑΝΤΑΡΣΥΑ για τη συμπόρευση ελέγχθηκαν και αποδείχτηκε ότι δεν υπάρχουν.**

Είναι δεδομένο ότι το μη ικανοποιητικό αποτέλεσμα στις ευρωεκλογές θα επαναφέρει απόψεις σύμφωνα με τις οποίες ο αντικαπιταλισμός είναι πλέον στενός και χρειάζεται ένα ευρύτερο αριστερό μέτωπο. Η προγραμματική συζήτηση και η αναζήτηση μιας σωστής επαναστατικής στρατηγικής σήμερα είναι όχι μόνο θεμιτή, αλλά και απαραίτητη. Η ιδέα, όμως, ότι μας χρειάζεται μια μετριοπαθής προσαρμογή, ένα μέτωπο ενδιάμεσο της σημερινής ΑΝΤΑΡΣΥΑ και του ΣΥΡΙΖΑ ή ένας πολιτικός προσανατολισμός όχι πια “στενά αντικαπιταλιστικός” θα ήταν απολύτως λανθασμένη. Το συμπέρασμα των πολιτικών εξελίξεων είναι εντελώς διαφορετικό: **σε ένα περιβάλλον οικονομικής και πολιτικής**

κρίσης που δεν επουλώνεται, σε μια κατάσταση ασταθούς και ρευστής συνείδησης και σε ένα πολιτικό συσχετισμό όπου ο αριστερός πραγματισμός και κάθε μεταρρυθμιστική διαχειριστική πρόταση κυριαρχείται από το εγχείρημα του ΣΥΡΙΖΑ, το καθήκον του χώρου του επαναστατικού μαρξισμού είναι να οικοδομήσει ένα εναλλακτικό όχημα καθαρά αντικαπιταλιστικό. Ένα όχημα που δεν θα αρνείται την αγωνιστική ενότητα στο δρόμο, θα διατηρεί όμως την πολιτική και οργανωτική του αυτοτέλεια στη βάση του αντικαπιταλιστικού προγράμματος και τη επαναστατικής μεθοδολογίας και θα προετοιμάζει ένα μειοψηφικό αλλά υπαρκτό τμήμα των εργαζομένων και των καταπιεσμένων για τα επόμενα στάδια, οικοδομώντας τους αγώνες και τις κοινωνικές αντιστάσεις.

Ο απολογισμός της ΑΝΤΑΡΣΥΑ για τις εκλογές πρέπει να γίνει όχι με βάση τα κριτήρια του “κοινοβουλευτικού κρετινισμού” (χωρίς φυσικά αυτό να θέλει να πει ότι τα ποσοστά στις εκλογές δεν παίζουν κανένα ρόλο), αλλά πρωτίστως με το κριτήριο της πολιτικής αποτελεσματικότητας της προεκλογικής παρέμβασης, της διάδοσης των αντικαπιταλιστικών ιδεών, της εικόνας που διαπιστώθηκε ότι έχουν οι εργαζόμενοι για το μέτωπο, των πολιτικών δεσμών που σφυρηλατήθηκαν κατά τη διάρκεια αυτής της πολιτικής εμπειρίας, των δυνατοτήτων για πολιτικές πρωτοβουλίες που ανοίχθηκαν για την περίοδο μετά τις εκλογές. Η ΑΝΤΑΡΣΥΑ θα πρέπει το αμέσως επόμενο διάστημα να πάρει κινηματικές και πολιτικές πρωτοβουλίες και να καταπολεμήσει στην πράξη τις κοινοβουλευτικές αυταπάτες που καθηλώνουν το εργατικό κίνημα την αναμονή της αλλαγής της κυβέρνησης μέσω εκλογών και παραλύουν τη δράση του σήμερα. Για να το κάνει αυτό, όμως, πρέπει να είναι απαλλαγμένη από τέτοιες αυταπάτες και η ίδια.

Πάνω από όλα η ΑΝΤΑΡΣΥΑ θα πρέπει να οικοδομήσει πολιτικές σχέσεις με τους αγωνιστές και τις αγωνίστριες που την ψήφισαν στις εκλογές. Η απάντηση στο πώς θα σταθεροποιηθεί και η εκλογική επιρροή της ΑΝΑΤΡΣΥΑ βρίσκεται στην μετατροπή της σχέσης της με τον κόσμο του αγώνα από εκλογική σε πολιτική, στο να αποκτήσει αυτός ο κόσμος την αίσθηση ότι η ΑΝΑΤΡΣΥΑ είναι το εργαλείο με το οποίο θα ασκήσει ο ίδιος πολιτική δράση.

Η ΟΚΔΕ-Σπάρτακος στις εκλογές

Η ΟΚΔΕ-Σπάρτακος ενεπλάκη ενεργά στην πολιτική διαδικασία των εκλογών, συμμετέχοντας στο ευρωψηφοδέλτιο, σε 8 περιφερειακά και σε αρκετά δημοτικά αντικαπιταλιστικά ψηφοδέλτια. Δεν επεδίωξε να γεμίσει τις λίστες με υποψηφίους της για να ενισχύσει το γόητρό της με τη λογική της πασαρέλας, αντιθέτως πρότεινε συγκεκριμένους συντρόφους

και συντρόφισσες οι οποίοι είχαν πολιτική σχέση με τα εκλογικά κατεβάρματα και ήταν σε θέση να ασχοληθούν ενεργά με αυτά. Η εικόνα από την παρέμβαση των υποψηφίων της είναι θετική.

Παρότι κατέθεσε τη γνώμη της για το περιεχόμενο, τα συνθήματα και τους επικεφαλής των ψηφοδελτίων όπου έχει δυνάμεις για να παρέμβει, και σε αρκετές περιπτώσεις την υποστήριξε με μαχητικότητα, δεν υποστήριξε επιλεκτικά τα ψηφοδέλτια της ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Είτε οι απόψεις της πλειοψήφησαν είτε όχι, είτε είχε δικούς της υποψηφίους είτε όχι και είτε οι επικεφαλής ήταν της επιλογής της είτε όχι, η ΟΚΔΕ-Σπάρτακος επένδυσε τις δυνάμεις που διέθετε, με δεδομένα τα όρια των δυνατοτήτων της, για την επιτυχία αυτών των ψηφοδελτίων. Διατηρεί για αυτό το λόγο το δικαίωμα να κάνει έντονη κριτική στις οργανώσεις και τα μέλη που δεν επέλεξαν μια τέτοια στάση.

Τέλος, η ΟΚΔΕ-Σπάρτακος, σεβόμενη τις αποφάσεις της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, προσπάθησε παράλληλα να προπαγανδίσει και τις δικές τις ιδιαίτερες απόψεις. Αυτές τις απόψεις για την πορεία της ταξικής πάλης, τα καθήκοντα της επαναστατικής αριστεράς και τις προοπτικές της ΑΝΤΑΡΣΥΑ θα καταθέσει και σε όλες τις διαδικασίες του μετώπου το επόμενο διάστημα.